

ตำรับยาสหัสธาราเพื่อใช้รักษาโรคปวดเมื่อยและข้อเข่าเสื่อม

ชื่อผลงาน : ตำรับยาสหัสธาราเพื่อใช้รักษาโรคปวดเมื่อยและข้อเข่าเสื่อม

ผู้ประดิษฐ์คิดค้น : รศ.ดร.อรุณพร อีฐรัตน์ และคณะนักศึกษา

ชื่อหน่วยงาน : สาขาวิชาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

โทรศัพท์/โทรสาร : 02-926-9734

E-mail: iarunporn@yahoo.com

ได้รับรางวัล : งานวิจัยนี้สามารถผลิตบัณฑิตศึกษาระดับปริญญาตรี 2 คน ปริญญาโท 2 คน อยู่ในระหว่างการจดสิทธิบัตร 1 ผลิตภัณฑ์ นักศึกษาได้รางวัล 1 รางวัล จากผลงานการประดิษฐ์ ได้ 1 รางวัลจากการนำเสนอผลงาน อาจารย์ที่เข้าร่วมทำงานวิจัยนี้ 4 คน

รายละเอียดผลงาน :

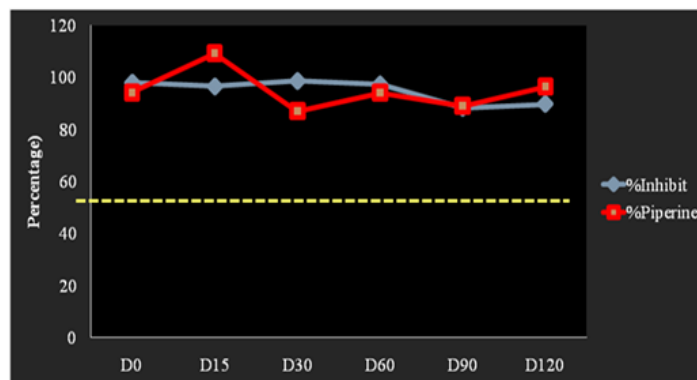
ตำรับยาสหัสธารา เป็นตำรับยาไทยที่มีการใช้กันมานานประกอบด้วย สมุนไพร 21 ชนิด เป็นหนึ่งในตำรับยาสมุนไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติที่ได้รับความนิยมสูง ใช้เป็นตำรับที่ใช้รักษาอาการปวดหลังปวดเมื่อยร่างกาย เมื่อได้โครงการสำรวจประสิทธิภาพของยาสมุนไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติโดยการนำยาในบัญชียาหลักแห่งชาติที่ได้ถูกคัดเลือกมาใช้บ่อย บรรจุในกระเป๋ายาประจำบ้านแล้วแจกจ่ายไปตามครัวเรือน ของประชาชนทั่วประเทศจำนวน 1366 ครัวเรือน พบว่ายาสหัสธารามีสถิติการใช้สูงที่สุดเป็นอันดับที่ 3 และเมื่อคิดคำนวณเปรียบเทียบมูลค่าของการใช้ยาสหัสธาราพบว่าสามารถลดการใช้จ่ายแผนปัจจุบันได้ 4 เท่าของราคายาแผนปัจจุบัน เมื่อสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถาม กับประชาชน ทั้งหมดพบว่าตำรับยานี้ สามารถลดอาการปวดได้ภายใน 1 ชั่วโมงที่รับประทาน เมื่อนำตำรับยาสหัสธารามาพัฒนาในรูปแบบยาแผนปัจจุบัน โดยการสกัดพบว่าตำรับยาสหัสธาราออกฤทธิ์ในหลอดทดลองในเรื่องการต้านการอักเสบดีกว่ายาแผนปัจจุบัน (Indometacin) ที่ใช้แก้ปวดข้อ โดยการออกฤทธิ์ของยา คือการยับยั้งเอนไซม์ COX2 และการผลิตไนตริกออกไซด์ ซึ่งผลนี้หมายถึงตำรับยานี้ให้ผลดีกับการต้านการอักเสบทั้งชนิดเฉียบพลัน และการอักเสบเรื้อรังซึ่งยาแผนปัจจุบันไม่มี เมื่อทดสอบฤทธิ์ต้านการอักเสบและแก้ปวดในหนูพบว่าตำรับยานี้มีผลลดการอักเสบ การบวม และการปวดได้ ดังนั้นเมื่อพัฒนาในรูปแบบยาแผนปัจจุบันได้พบว่าสารสกัดและยาเม็ดสหัสธารา พบว่าสารสกัดสหัสธารามีความคงตัวทั้งฤทธิ์ต้านการอักเสบ และปริมาณสารเคมี และเมื่อเตรียมยาเม็ด และยาครีมเพื่อใช้ทา ก็มีความคงตัวทั้งฤทธิ์ต้านการอักเสบ และปริมาณสารเคมี สามารถเก็บไว้ในรูปสารสกัดและยาเม็ดได้มากกว่า 2 ปี

ยาเม็ดสหัสธารา

ครีมสหัสธารา

กราฟแสดงการศึกษาความคงตัวของสารสกัดสหัสธารา (stability test) ในสภาวะเร่ง